

Kunnskapsdepartementet

Saksbehandler Karin Moen
Telefon 62517701

Deres ref 2010/04428
Vår ref 2008/513
Dato 10.04.2012
Side 1 av 4

Høringsuttalelse til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Høgskolen i Hedmark viser til brev fra Kunnskapsdepartementet av 1. februar 2012 om høring av forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning og avgir med dette sin høringsuttalelse. Høringen gis på bakgrunn av et arbeid som er bredt forankret blant personale, praksislærere og studenter tilknyttet barnehagelærerutdanningen. I tillegg er den forankret i avdelingens og høgskolens ledelse.

Vi har valgt å legge spesielt vekt på å besvare de to problemstillingene som framgår i brev fra departementet 1.2.2012

- utdanningens formål formulert i § 1 og utdanningen læringsutbyttebeskrivelse formulert i § 2
- skifte av navn fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning

I tillegg vil vi også komme med kommentarer knyttet til § 3.

Høgskolen i Hedmark er glad for at det kommer en ny rammeplan for barnehagelærerutdanning (vi velger å bruke dette begrepet i vår uttalelse). Store endringer i samfunnsforhold generelt og i barnehagen spesielt, krever at utdanningen endres i takt med dette. Vi er også tilfreds med at de nasjonale retningslinjene for barnehagelærerutdanning er sendt ut og kan være med å belyse forskriften.

Endringer framkommer i kursiv.

Til § 1:

- Forslag til ny formulering i avsnitt 4: Forskriften skal sikre at utdanningen gir solid faglig, didaktisk og sosial kompetanse samt evne til *profesjonsetisk* refleksjon... Dette samsvarer bedre med formuleringer i avsnitt 6.
- Foreslår ny formulering i 5. avsnitt, 2. setning: Utdanningen skal gi kompetanse til å ivareta mangfoldet i barnehagen *hva gjelder kjønn, alder, etnisitet, religion og spesielle behov.*

Til § 2:

Under kunnskaper:

- Forslag til ny formulering under kulepunkt tre: Har bred kunnskap om moderne barndom, *sosiokulturelle perspektiver*, barnekultur....
- Forslag til ny formulering under kulepunkt fire: Har bred kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet, gryende lese-, skrive- og regneferdigheter, *estetiske og fysisk/motoriske utvikling*
- Forslag til nytt kulepunkt: *Kandidaten har bred grunnleggende kompetanse om ledelse av barns læringsprosesser, pedagogisk veiledning og dialog med hjemmet og andre samarbeidspartnere*
- *Fjerner kulepunkt 5, omformulerer det til et ferdighetspunkt*

Under ferdigheter:

- Forslag til ny formulering under kulepunkt to: Kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns språklige, matematisk, *estetiske*, sosiale, emosjonelle, *fysisk/motoriske læring og utvikling*
- Forslag til nytt kulepunkt:
Kandidaten skal kunne legge til rette for et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø

Under generell kompetanse:

- Forslag til nytt kulepunkt: *Kan stimulere til forståelse av menneskeverd og demokrati, særlig gjennom barns medvirkning, i tråd med verdigrunnet i barnehagens formålsbestemmelse*

Til § 3:

- Vi er noe bekymret for en nedprioritering av de nye kunnskapsområdenes omfang sammenlignet med de tidligere fagene.
- Når det gjelder praksis, ønsker vi at den skal fjernes fra fordypning og fra overgang barnehage/skole. Vi ønsker også at det gis anledning til fleksible praksisløsninger, spesielt for studenter med tidligere barnehageerfaring.
- Vi ønsker at navnet på kunnskapsområde Samfunn, religion, etikk skal endres slik at også ikke-religiøse livssyn ivaretas i navnet. Dette kan gjøres ved at navnet blir Samfunn, religion, livssyn og etikk, eller at etikk tas bort og navnet blir *Samfunn, religion og livssyn*.

Utdypning og kommentarer til forskriften

Høgskolen i Hedmark har mottatt endringene i forskriften fra fag til kunnskapsområder med blandede følelser. Mange i miljøet er skeptiske til en slik endring med begrunnelser som er kjent fra rammeplanutvalgets arbeid. Andre ser på dette som en mulighet til å tenke nytt. Vi har på bakgrunn av sterke signaler fra departementet valgt ikke å fortsette denne argumentasjonen i noen av retningene, men konstatert at ”slik blir det”. Vi kan dog ønske å uttrykke en viss bekymring for at profesjonsperspektivet i utdanningen svekkes med en modell der pedagogikkfaget utydeliggjøres. Det at pedagogikkfaget har vært limet i utdanningen blir av studentene oppfattet dithen at studiet har vært praksisnært og yrkesrelevant.

Vi er inneforstått med at forskriften har et mer overordnet perspektiv i alle paragrafer, og at de nasjonale retningslinjene går mer detaljert inn i bl.a. de ulike kompetanseområdene. Vi opplever dog at forskriften mangler innhold som er sentrale i flere av kunnskapsområdene, for eksempel barns fysiske og motoriske utvikling og aktivitet, barns kreative og estetiske utvikling. Alle kunnskapsområder som behandles i de nasjonale retningslinjer må også avspeiles i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene i forskriften. Vi registrerer at den nye rammeplanen har et tydelig fokus på flerkulturalitet, språklige og matematiske kunnskaper og ferdigheter. Dette er vi positive til. Andre fag og temaer som har stor plass i barnehagens hverdag, som fysisk aktivitet, estetiske uttrykksformer, miljøbevissthet og bruk av naturen får dessverre mindre oppmerksomhet, dette mener vi er uheldig når helhetlig utvikling vektlegges i forskriften.

Videre ønsker vi at dannelsesbegrepet som relateres til barn også gjenspeiles tydeligere i forskriften, spesielt i § 2. Vi ønsker at forskriften sier noe om betydningen av studentenes egen dannelsesprosess gjennom utdanningen. Grunnen til dette er at vi mener studentenes dannelsesprosess vil få betydning for kandidatens evne til å lede barn i deres dannelsesprosesser. I denne sammenheng vil flere kunnskapsområder være sentrale. Pedagogikk vil være spesielt viktig fordi det skal inn i alle kunnskapsområder, og fordi det er et fag som skal følge studentene alle tre årene.

Det synes unødvendig å framheve barn under tre år, barn med særskilte behov og minoritetsspråklige barn. Forskriften skal ha gyldighet i mange år, og formuleringen ”utdanningen skal ivareta mangfoldet i barnehagen...” må selvsagt omfatte **alle** barn.

Vi savner også at veiledningskompetanse framheves i læringsutbyttebeskrivelsene, muligens både som kunnskap og ferdighet. Studentene skal veilede barn, kolleger og foreldre fra første arbeidsdag. De skal også beherske grunnleggende veiledning i løpet av studietiden i sine veiledningstimer med sin praksislærer.

Vi ønsker også at det i § 2 skal framkomme noe om kompetanse om ulike vitenskapsteoretiske perspektiver skal framheves gjennom at kandidaten etter endt utdanning har kunnskap om ulike vitenskapsteoretiske syn på barn og barndom. For å få til den kritiske

refleksjon som etterspørres, er det nødvendig å ha både en praktisk og en faglig horisont. Den faglige horisonten innebærer også å ha kunnskap om pedagogisk idéhistorie og vitenskapsteori.

Vi er godt fornøyd med at praksis får en sentral plass i utdanningen. Vi ser allikevel at det vil være utfordrende å få til gode praksisperioder som gir mulighet for sammenhengende arbeid og med god progresjon. Vi ønsker at praksis knyttet til fordypningen tas vekk. Fordypningen kan gjerne knyttes til praksisfeltet på ulike måter uten at det er formelt veiledet og vurdert praksis koblet til det. Det er komplisert å vurdere slike korte perioder, noe praksislærerne våre gir tydelig uttrykk for. Det vil også gjøre det enklere å få til et internasjonalt semester for studentene hvis det ikke skal kombineres med praksis.

I de nasjonale retningslinjene står det om praksis i kunnskapsområde seks: ”Praksis er en integrert del av arbeidet ved at studentene skal planlegge, gjennomføre og evaluere et konkret utviklingsarbeid i praksis”. Hvis dette skal knyttes til 10 dagers praksis, synes det som en umulighet.

Vi ser det som en fordel at høgskolen står friere til å behandle tematikken overgang barnehage/skole enn ved å feste veiledet og vurdert praksis til den. Slik praksis er svært ressurskrevende både administrativt og økonomisk.

Det må også skapes åpninger for alternativ praksis, spesielt for studenter som har lang barnehageerfaring fra tidligere. Slik alternativ praksis kan knyttes for eksempel til barnehageovertaking, alternative arbeidsoppgaver, for studenter i Arbeidsplassbasert utdanning, kan noe av praksisen tilrettelegges i arbeidsbarnehagen. Vi ønsker derimot ikke å redusere praksisens lengde for slike studenter.

Ansatte ved Høgskolen i Hedmark har ulike oppfatninger om en navneendring fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning, og tilsvarende fra førskolelærer til barnehagelærer. Argumentene er kjent for departementet gjennom rammeplanutvalgets arbeid. Det synes riktig at tittelen på yrket relateres til den virksomhet man jobber i, men noen synes at barnehagelærer er å gå et skritt tilbake, noen mener at barnehagelærer er så godt innarbeidet at det er en god videre tittel, noen ønsker barnehagepedagog. Når nå barnehagen er innlemmet i en utdanningstenkning fra ”vugge til grav”, synes det riktig at alle har tittelen lærer.

Med vennlig hilsen

Høgskolen i Hedmark

Lars Viggo Berntsen

Dekan

Karin Moen
Studieleder